

Цимбаленко Н.В., к.е.н., доцент

Божко Т.О., студент

Київський національний університет технологій та дизайну

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ТА ЛІКВІДНІСТЮ БАНКУ

Як діяльність окремого банку, так і діяльність банківської системи в цілому, напряму залежить від його ліквідності та платоспроможності. Порушивши цю рівновагу між ними, банк не зможе виконувати свої завдання. Тому вибір стратегії управління платоспроможністю та ліквідністю відіграє значущу роль у діяльності банку.

Науковці визначають категорію «ліквідність» по-різному, залежно від мети дослідження. Розглядаючи різні характеристики ліквідності у В.М. Шелудько визначає ліквідність як «...спроможність банку відповідати за своїми зобов'язаннями в термін і без втрат, тобто відображає спроможність банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань перед клієнтами банку» [5, с. 294]. О. Деревська характеризує ліквідність як «...спроможність банку виконувати свої поточні фінансові зобов'язання» [2, с. 44]. Для О.І. Лаврушіна «ліквідність – одна із узагальнюючих якісних характеристик діяльності банку, яка обумовлює його надійність та здатність своєчасно без втрат виконувати свої зобов'язання перед вкладниками і кредиторами [4, с. 140].

Зауважимо, що всі вони розкривають зміст поняття як можливість виконувати банком свої поточні фінансові зобов'язання перед клієнтами. Поняття «ліквідність» і «платоспроможність» хоча і тісно пов'язані між собою, проте мають певні відмінності. Ліквідність є необхідною і обов'язковою

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

умовою платоспроможності, в свою чергу, платоспроможність – це можливість перетворення активів у швидко реалізовані та виконання юридичною або фізичною особою, в тому числі банком, своїх платіжних зобов'язань у повному обсязі. Зв'язок ліквідності й платоспроможності банку зображено на рис 1.

Рис. 1. Схема взаємозв'язку ліквідності та платоспроможності [3, с. 110]

Варіанти взаємозв'язку між ліквідністю та платоспроможністю дозволяють розробити варіанти стратегій управління ними.

Стратегія трансформації активів за рахунок ліквідних активів передбачає накопичення ліквідних коштів. Ця стратегія є найменш ризикованою. Дану стратегію обирають невеликі банки, які віддають перевагу надійності, а не прибутковості [1].

Наступною є стратегія запозиченої ліквідності, яка передбачає забезпечення ліквідності за рахунок зовнішніх запозичень. Ця стратегія вважається найбільш ризикованою стратегією, вона реалізується шляхом запозичення ресурсів на ринку. Застосування стратегії запозичення передбачає функціонування розвиненого фінансового ринку. В Україні фінансовий ринок ще не відповідає цій умові, тому українські банки не ризикують обирати цю стратегію як пріоритетну. На сьогодні все більше банківських установ переходять на збалансоване регулювання ліквідності.

Стратегія збалансованого управління ліквідністю визначається фахівцями як найоптимальніша та ефективна стратегія щодо управління ліквідністю та прибутковістю на сьогоднішній день. Вона передбачає одночасне управління ліквідністю та прибутковістю банку. Реалізація стратегії

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

збалансованого управління допомагає уникнути недоліків обох попередніх стратегій.

Переваги та недоліки розглянутих стратегій наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Переваги	Недоліки
Стратегія трансформації активів	
1) відсутній ризик неліквідності, банк завжди забезпечений запасом вільних коштів 2) стратегія є простою в реалізації	1) втрата частини доходів унаслідок зберігання високоліквідних, але низько-дохідних активів 2) залежність активів від ринку можливого збуту 3) реалізація високоліквідних активів призводить до зниження рівня ліквідності банку 4) при зниженні вартості високоліквідних активів банк втрачає вартість при їх реалізації 5) продаж активів супроводжується оплатою комісійних, брокерських, біржових внесків
Стратегія запозиченої ліквідності	
1) високий рівень доходності активів, у структурі яких відсутні низько-дохідні ліквідні активи 2) потреба в запозиченнях виникає лише з виникненням потреби в ліквідних коштах	Високий рівень ризикованості стратегії, яка пов'язана з: а) можливим подорожанням запозичених коштів і, як наслідок, виникненням відсоткового ризику б) відсутністю наявних джерел запозичення при виникненні потреби в коштах
Стратегія збалансованого управління	
Гнучкість у використанні: є можливість вибору найбільш вигідних джерел поповнення ліквідності	Необхідність прогнозування стану грошового ринку, оперативність оцінки ситуації й прийняття правильного рішення

Висновки. Однією з найважливіших характеристик діяльності банку є його ліквідність - умова самозбереження банку. Підтримання належного рівня ліквідності дає можливість банку постійно залишатися платоспроможним. Важливою складовою фінансового менеджменту банку є вибір раціональної стратегії управління ліквідністю банку.

Ліквідність як запас, тобто забезпечення лише поточної потреби в ліквідності, характеризують стратегія трансформації й стратегія запозиченої ліквідності. Стратегію збалансованого управління краще розглядати і обирати для забезпечення ліквідності у часі. У сучасних умовах для вітчизняних банків оптимальною є стратегія збалансованого управління, оскільки вона дає

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

можливість використовувати як активи, так і пасиви, в залежності від актуальної потреби банку.

Література

1. Бодрова Н. Управління ліквідністю комерційних банків на основі стратегії трансформації активів / Н. Бодрова // Вісник УБС НБУ. — 2012. — № 1. — С. 185-188.
2. Деревянська О. Активно-пасивні операції та управління ліквідністю банківської установи // Вісник НБУ. — 2008. — № 7. — с.43 – 46.
3. Дзюблюк О.В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки. — К.: Політграфкнига, — 2000. — 261с.
4. Лаврушин О. И. Банковское дело. Учебное пособие. — М.: Финансы и статистика. — 2003. — 667 с.
5. Шелудько В.М. Фінансовий ринок. Навчальний посібник — К.: Знання, — 2002. — с. 535.

УДК 336.7

Цимбаленко Н.В., к.е.н., доцент

Іщук О.О., студент

Київський національний університет технологій та дизайну

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ СТРАХОВИКА

Основний текст. Успішна діяльність та стабільний розвиток страхових компаній значною мірою залежить від управління їхньою фінансовою стійкістю. Проте для страховиків складно забезпечувати неперервний розвиток